Världsarvspedagogens karta för Kvarkens skärgård

Vallgrund skola

Världsarvspedagogens karta för Kvarkens skärgård - Ett projekt som gör skillnad för eleverna 2024-2025
Fia Antus och Erika von Essen, Världsarvet i Kvarken rf.

Vallgrund skola innehållsförteckning

Information och manual

Platsbeskrivning

Tema: Istid

Tema: Landhöjning

Tema: Natur

Tema: Kultur

Platser med flera betydelser

Programpunkter

Länkar

Bildmaterial

Strandskata (FIN: Meriharakka, ENG: Eurasian oyster catcher) Haematopus ostralegus
Illustration Erika von Essen

MERENKURKKU
KVARKEN
WORLD HERITAGE SITE

Vallgrund skola information och manual

Målsättning: Att underlätta för planering av undervisning om Kvarkens skärgård med sin unika natur och spår efter istiden. Målsättningen är att eleverna ska bli bekanta med sin närmiljö och hur spåren från istiden syns i den omgivande naturen.

När kan materialet användas: Som lektionshelhet, temadag eller temavecka.

Utöver biologi, geografi och historia som materialet huvudsakligen tangerar, uppmuntrar vi även andra läroämnen att utnyttja materialet.

För språkundervisning: En stor del av webbmaterial finns på svenska, finska och engelska och kan utnyttjas i språkundervisning för att eleverna ska kunna bekanta sig med sitt närområde.

För bildkonstundervisning: Materialet kan användas som utgångsmaterial för att lära sig om sin näromgivning och ta inspiration från den för olika bildkonstprojekt (landskapsmålning, mönster etc.)

Material: Detta material består av den pedagogiska kartan samt tillhörande uppgifter. Ytterligare finns bifogade länkar för att underlätta planeringen och genomförandet av undervisningen.

Information: Tanken är att utnyttja skolans närmiljö som kan nås till fots, med cykel eller alternativt en kortare bussresa.

Den pedagogiska kartan är uppdelad i underteman: istiden, landhöjningen, naturen, kultur.

Materialet består av följande teman:

- Pedagogiskt material: Finns på webbportalen för det gemensamma världsarvet. Indelat i olika nivåer för att anpassas för både för yngre och äldre elever. Nivå 1, åk 1–3, nivå 2, åk 4–6 och nivå 3 för åk 7–9. Lärarhandledning för det pedagogiska materialet. Dokumentet *Högt möter lågt – Fakta om Höga Kusten/Kvarkens skärgård* ger fördjupad kunskap om världsarvet.
- Historiska kartor
- Arkivbilder
- Lektionsprogram

Uppgifterna är anpassade till platsen som besöks/studeras. Platserna bidrar till att förstå fenomenen bättre. Uppgifterna uppmuntras att utföras utomhus.

Platsbeskrivning

På kartan har olika platser som utmärker sig för Kvarkens skärgård och har kopplingar till det pedagogiska materialet märkts ut.

MERENKURKKU
KVARKEN
WORLD HERITAGE SITE

Vallgrund skola platsbeskrivning

På kartan har olika platser märkts ut, som utmärker sig för Kvarkens skärgård och har kopplingar till det pedagogiska materialet.

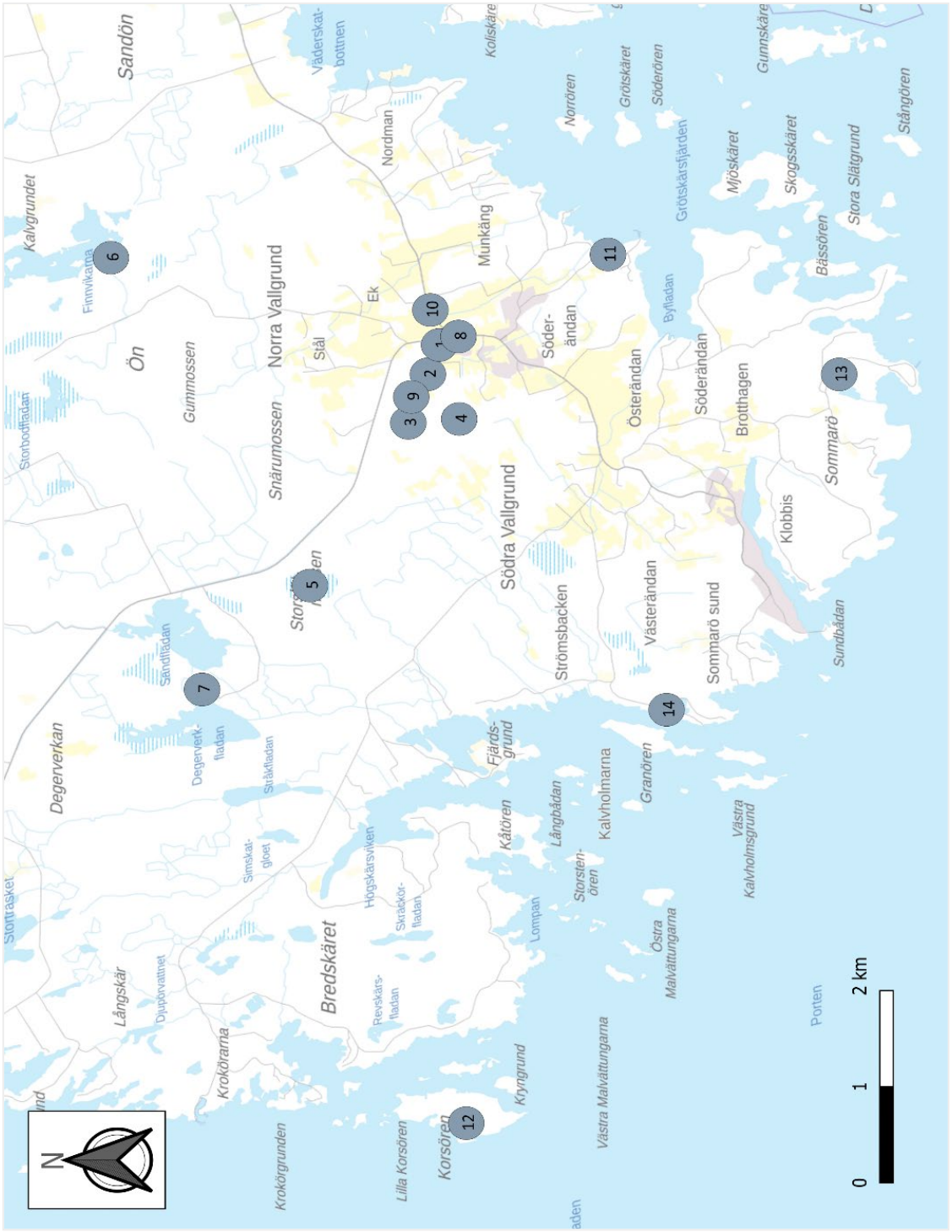

1. Vallgrund skola

Vallgrund skola platsbeskrivning

På kartan har olika platser märkts ut, som utmärker sig för Kvarkens skärgård och har kopplingar till det pedagogiska materialet.

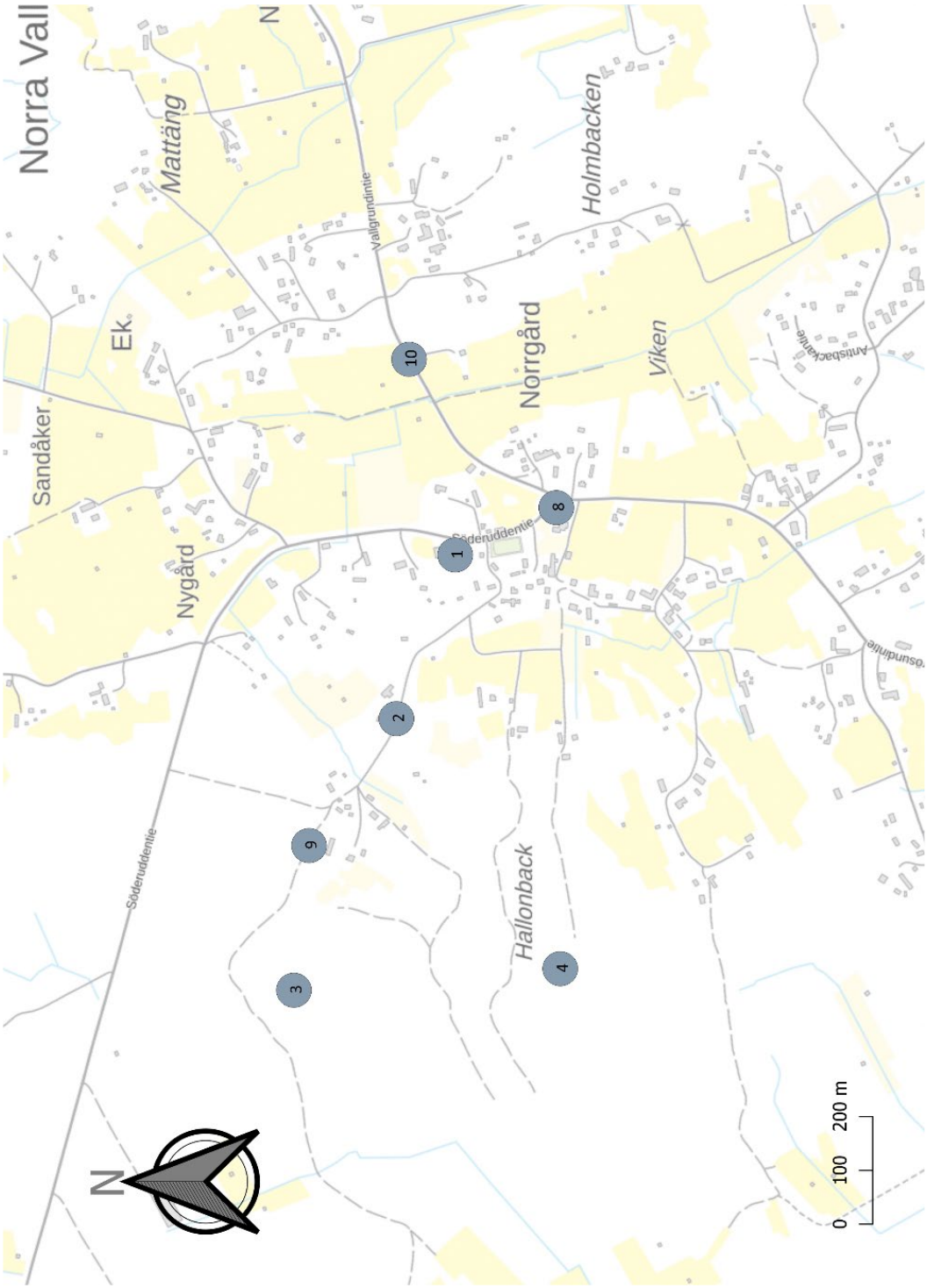

1. Vallgrund skola

Vallgrund skola tema istid

Flyttblock i skolskogen, Norra Vallgrund Foto Fia Antus

De Geer-moräner:

2. Öjbackvägen
Info: Den närmaste De Geer-moränen hittar man bakom skolan längs med Öjbackvägen när man går mot skolskogen.
Pedagogiskt material: Kort faktatext samt tillhörande uppgifter och schematisk illustration hur De Geer-moräner bildas.
Länk: https://highcoastkvarken.org/sv/varldsarvsundervisning-high-coast-kvarken-archipelago/

Länk: High-coast Kvarken – Archipelago Map
Länk: Upptäck- High Coast/Kvarken Archipelago

Flyttblock:

3. Skolskogen
Info: Nära intill skolskogsområdet hittas två flyttblock. Ett av blocken har kluvits itu av människor någon gång i historien, eventuellt för att flytta bort det från området.
Pedagogiskt material: Korta faktatexter, uppgifter samt schematisk illustration.
Länk: https://highcoastkvarken.org/sv/varldsarvsundervisning-high-coast-kvarken-archipelago/

MERENKURKKU
KVARKEN
WORLD HERITAGE SITE

Vallgrund skola tema istid

Flyttblock i skolskogen, Norra Vallgrund. Foto Fia Antus

MERENKURKKU
KVARKEN
WORLD HERITAGE SITE

Vallgrund skola tema landhöjning

Landhöjningen:

4. Hallonback
Info: Den högsta punkten i världsarvsområdet- ligger på 20,5 meter över havet (2025). Denna punkt var den första att stiga upp ur havet i Vallgrund.
Pedagogiskt material: Korta faktatexter, uppgifter samt schematisk illustration.
Länk: https://highcoastkvarken.org/sv/varldsarvsundervisning-high-coast-kvarken-archipelago/

5. Storslätmossen
Info: Med tiden när landet stiger blir gloar och glosjöar allt torrare och blir våtmarksområden såsom myrar. Storslätmossen är ett myrområde som tidigare varit en del av ett större fladasystem men som nu har torrlagts. Om man ser på terrängkartor över området kan man föreställa sig att det varit en del av en större havsvik.
Pedagogiskt material: Korta faktatexter, uppgifter samt schematisk illustration.
Länk: https://highcoastkvarken.org/sv/varldsarvsundervisning-high-coast-kvarken-archipelago/

Flador:

6. Finnvikarna och Finngloet
Info: Stort fladaområde som är mycket flackt. Här trivs ett stort antal sjöfåglar och vadare. Längs med Finnviksvägen passerar man Finnvikgloet som är en glosjö. Med tiden avsnörs fladorna och bildar glo-flador och till sist glosjöar. Finnvikarna är även ett Natura-2000 område.
Pedagogiskt material: Korta faktatexter, uppgifter samt schematisk illustration.
Länk: https://highcoastkvarken.org/sv/varldsarvsundervisning-high-coast-kvarken-archipelago/

7. Sandfladan, Degerverkfladan och Stråkfladan
Info: Även om namnen antyder att dessa är fladaområden är de i nuläget glosjöar. När landhöjningen torrlagt områdena har dessa snörts av från ett större fladaområde och blivit glosjöar.
Pedagogiskt material: Korta faktatexter, uppgifter samt schematisk illustration.
Länk: https://highcoastkvarken.org/sv/varldsarvsundervisning-high-coast-kvarken-archipelago/

Vallgrund skola tema natur

Strandsuccession:

6. Finnvikarna
Info: Stort fladaområde som är mycket flackt. Här trivs ett stort antal sjöfåglar och vadare. Längs med Finnviksvägen passerar man Finnvikgloet som är en glosjö. Här kan man tydligt observera strandsuccession där växterna bildar olika zoner ju längre bort från strandlinjen man kommer.
Pedagogiskt material: Korta faktatexter, uppgifter samt schematisk illustration.
Länk: https://highcoastkvarken.org/sv/varldsarvsundervisning-high-coast-kvarken-archipelago/
Videomaterial: https://youtu.be/_9YWeAfDqq4?si=I__BzY8NMG7IHfFY

MERENKURKKU
KVARKEN
WORLD HERITAGE SITE

Vallgrund skola tema kultur

Norra Vallgrund, Andelsbankens nya lokaliteter.
Rafael Olin Svenska litteratursällskapet i Finland

Människan och landhöjningen:

8. Vallan
Info: En av de första platserna som steg upp ur havet i Vallgrund. Historiskt betydande plats eftersom det äldsta bevarade dokumenten från Österbotten är ett köpebrev härifrån från början av 1400-talet.
Pedagogiskt material: Korta faktatexter, uppgifter samt schematisk illustration.
Länk: https://highcoastkvarken.org/sv/varldsarvsundervisning-high-coast-kvarken-archipelago/
Audioguiden: https://www.vaasa.fi/sv/se-och-upplev/kvarkens-skargard/kvarkens-skargards-audioguide/norra-vallgrund-vallan/

9. Stengärdsgården längs med Öjbackvägen
Info: Eftersom landskapet varit och är mycket stenigt har man flyttat stenmaterialet och byggt gärdsgårdar för att till exempel kunna skapa brukbar åkermark. Detta har även varit praktiskt för att inhägna sin boskap. Stengärdsgårdarna förekommer på många olika platser i Vallgrund. Fundera till exempel på var den närmaste stengärdsgården finns vid skolan eller ditt hem.
Pedagogiskt material: Korta faktatexter, uppgifter samt schematisk illustration.
Länk: https://highcoastkvarken.org/sv/varldsarvsundervisning-high-coast-kvarken-archipelago/

10. Vallgrundvägen
Info: Vallgrundvägen har gått från att vara en mindre stig till att nu vara en asfalterad väg. Vägen är rätt slingrig och krokig vilket kan bero på att den går i ett slingrande mönster mellan De Geer-moränerna. Detta syns tydligt på en karta där moränformationerna är markerade. Fundera på varför vägen byggts så här.
Pedagogiskt material: Korta faktatexter, uppgifter samt schematisk illustration.
Länk: https://highcoastkvarken.org/sv/varldsarvsundervisning-high-coast-kvarken-archipelago/
Interaktiv karta: https://map.highcoastkvarken.org/sv/framsida

MERENKURKKU
KVARKEN
WORLD HERITAGE SITE

Vallgrund skola tema kultur

Norra Vallgrund hamn. Foto Fia Antus

MERENKURKKU
KVARKEN
WORLD HERITAGE SITE

Vallgrund skola tema kultur

11. Norra Vallgrund hamnen
Info: I hamnen som varit i bruk sedan 1700-talet har många gamla båthus hamnat långt uppe på strandbacken till följd av landhöjningen. Man har blivit tvungen att bygga nya båthus närmare stranden eller gjort långa bryggor för att kunna ta i land med sin båt.
Pedagogiskt material: Korta faktatexter, uppgifter samt schematisk illustration.
Länk: https://highcoastkvarken.org/sv/varldsarvsundervisning-high-coast-kvarken-archipelago/
Audioguiden: https://www.vaasa.fi/sv/se-och-upplev/kvarkens-skargard/kvarkens-skargards-audioguide/norra-vallgrund-hamnen/

Lotstrafik:

12. Korsören, fyren
Info: Den närmaste fyren till Vallgrund skola är Korsörens sektorfyr. På ön har det under 1800-talet funnits lotsar på ön. Flera historier om grundstötningar i närheten av ön finns. Bland annat grundstötte det norska ångfartyget Beran hösten 1936 vid Fågelgrund som hittas strax söder om Korsören. Fyren som byggts på ön stod färdig på 1930-talet.
Pedagogiskt material: Korta faktatexter, uppgifter samt schematisk illustration.
Länk: https://highcoastkvarken.org/sv/varldsarvsundervisning-high-coast-kvarken-archipelago/

13. Valsörarna, fyren
Info: När fartygstrafiken ökade under 1800-talet och efter att många fartyg förlist i närheten av Valsörarna uppfördes en fyr. Denna konstruerades av samma ingenjörsfirma från Paris som senare kom att bygga Eiffeltornet. Man började bygga fyren på Ebbskär men när ingen stadig grund fanns beslöt man att flytta bygget till Storskär. Fyren tändes för första gången den 17 november 1886 och automatiserades 1964.

Valsörarna är mycket fågelrika och blev fågelskyddsområde redan 1948.
Pedagogiskt material: Korta faktatexter, uppgifter samt schematisk illustration.
Länk: https://highcoastkvarken.org/sv/varldsarvsundervisning-high-coast-kvarken-archipelago/
Audioguiden: https://www.vaasa.fi/sv/se-och-upplev/kvarkens-skargard/kvarkens-skargards-audioguide/valsorarna-fyren/

MERENKURKKU
KVARKEN
WORLD HERITAGE SITE

Vallgrund skola tema istid, landhöjning, natur och kultur

Båthuset, Granösunds fiskeläge Kalvhomen i Södra Vallgrund. Foto Fia Antus

MERENKURKKU
KVARKEN
WORLD HERITAGE SITE

Vallgrund skola tema istid, landhöjning, natur och kultur

Platser med flera betydelser

14. Sommarö
Teman: Historia, Försvarsmaktens gamla fortområde, natur och glosjö.
Info: I Södra Vallgrund finner man Sommarö-fortområde som använts av Finlands kustartilleri och sedan som Försvarsmaktens depåområde. På området finns en vandringsled på ca 2 km som kan utnyttjas i undervisningen. Här finner vi även en vik och en glosjö som berättar om landhöjningen. Vid glosjön finns en brygga som man kan gå ut på för att studera hur växtligheten i havet skiljer sig från växtligheten i glosjön.
Pedagogiskt material: Korta faktatexter, uppgifter samt schematiska illustrationer.
Länk: https://highcoastkvarken.org/sv/varldsarvsundervisning-high-coast-kvarken-archipelago/
Audioguiden, fortområdet: https://www.vaasa.fi/sv/se-och-upplev/kvarkens-skargard/kvarkens-skargards-audioguide/sodra-vallgrund-sommaro-fortomrade/
Audioguiden, Ängesholmspotten: https://www.vaasa.fi/sv/se-och-upplev/kvarkens-skargard/kvarkens-skargards-audioguide/sodra-vallgrund-angesholmspotten/

15. Granösunds fiskeläge
Teman: Historia, människans liv i skärgården, istiden, De Geer-moräner
Info: Friluftsmuseum i Södra Vallgrund. Museet berättar om livet i skärgården under en tid då större delen av befolkningen livnärde sig på fiske, säljakt, jordbruk och hantverk. Från museet ses en De Geer-morän.
Pedagogiskt material: Korta faktatexter, uppgifter samt schematiska illustrationer.
Länk: https://highcoastkvarken.org/sv/varldsarvsundervisning-high-coast-kvarken-archipelago/
Audioguiden: https://www.vaasa.fi/sv/se-och-upplev/kvarkens-skargard/kvarkens-skargards-audioguide/sodra-vallgrund-granosunds-fiskelage/

Vallgrund skola programpunkter

Illustration: Erika von Essen

Strandskata (FIN: Meriharakka, ENG: Eurasian oyster catcher) Haematopus ostralegus
Kännetecken: Känns lätt igen på den röd-orange näbben och den svartvita fjäderdräkten.
Storlek: Vikt 380-520g, vingbredd 72–83 cm, längd 39–44 cm. Häckning: April-maj, ca 3 ägg.
Båda föräldrarna ruvar.

MERENKURKKU
KVARKEN
WORLD HERITAGE SITE

Vallgrund skola programpunkter

I detta avsnitt ger vi tips på program som kan utföras för de olika teman och områden som hör till det pedagogiska materialet. Programmet kan anpassas för den klass eller grupp som deltar. Vi uppmuntrar att genomföra en stor del av uppgifterna utomhus men även uppgifter som passar att utföras inomhus finns. En del uppgifter har förberedelser eller pyssel som kan göras på förhand. För att förstå världsarvet och landhöjningen kan förslag på program och de tillhörande uppgifterna bidra till att förstå istiden, landhöjningen och kulturen som är unik för världsarvsområdet.

Världsarvstanken

Migrerande fåglar kopplar samman världsarven.

Fåglarna är någonting som kopplar samman flera olika världsarv. De är beroende av avgörande häcknings-, rast- och övervintringsplatser längs långa flyttvägar som sträcker sig över flera länder och kontinenter.
Ett mycket viktigt häckningsområde för strandskatan är just Kvarkens skärgård tack vare de låglänta strandområdena där de gärna bygger sina bon på både sand- och grusstränder samt strandängar. Här finner den även sin föda från stränderna och havsbotten som till största del består av musslor och snäckor, men den finner även sin föda på land där den främst äter daggmaskar och insekter. När strandskatan sedan under hösten flyttar söderut kan den vistas vid andra världsarv. Ett av världens största rastområd för flyttfåglar är Vadenhavet (Tyskland, Nederländerna och Danmark) som togs upp på världsarvslistan 2009. Vid Vadenhavet mellanlandar miljontals fåglar, äter och vilar, varje år innan de fortsätter sin resa söderut till sina övervintringsområden. Strandskatan migrerar sedan söderut mot bland annat Banc d'Arguin nationalpark (Mauretanien) på den afrikanska västkusten som även det togs upp på världsarvslistan år 1989, där den sedan övervintrar.

Uppgift: Följ strandskatan Svantes resa mellan olika världsarv
Eleverna får skriva vykort från olika världsarv som strandskatan Svante flyttar mellan. Teckna ett vykort med motiv från det världsarv där Svante befinner sig. Skriv en hälsning och berätta om miljön och naturen i det världsarv där Svante befinner sig just nu.

Efter den långa resan från norr till söder fundera över följande:
- Vad är ett världsarv?
- Finns det likheter/olikheter mellan de olika världsarven?
- Vad händer om miljön förstörs i ett av världsarven?
- Varför är det viktigt med världsarv?

Vallgrund skola programpunkter

Illustration: Erika von Essen

Naturen – Under ytan
Att komma under ytan kan ge ytterligare en inblick i de spår och landskap som formats under istiden. I grunda och varma flador är växtligheten ofta riklig och bidrar även till att fiskarna trivs och använder dessa som lekområden.

Uppgifterna för detta tema lämpar sig för elever i olika åldrar och kan anpassas efter behov. Till exempel kan man undersöka en flada och ta vattenprover och undersöka syre, fosfor och kvävehalter, undersöka växtligheten, bottentyp, siktdjup. Resultaten kan till exempel jämföras med en sjö eller ett öppet havsområde för att förstå de särdrag som en flada har.

Bygg din egen vattenkikare

För att undersöka grunda vattenområden används ofta en vattenkikare. Med vattenkikaren försvinner de speglingar och krusningar på vattenytan som gör det utmanande att se havsbottnen med blotta ögat. Växtligheten kan variera mellan olika havsområden och beror på till exempel hur strömt vattenområdet är eller vilken bottentyp som finns på platsen, såsom sand eller lera.

Instruktioner
Skär botten ur en plasthink. Sandpappra eller slipa ner vassa plastkanter. Täck hinkens öppning med en genomskinlig plast till exempel plastfolie eller gamla OH-papper. Fäst plasten i hinkens öppning med till exempel isolerings tejp eller gummiband. Om man vill kan man också fästa någon typ av handtag vid kikhålet för att lättare kunna hålla i vattenkikaren. En vattenkikare kan byggas av många olika typer av återvunnet material så som mjölkkartonger, större konservburkar eller plaströr. Studera botten genom vattenkikaren.

Vallgrund skola programpunkter

Illustration: Erika von Essen

Bygg din egen Secchi-skiva

För att undersöka siktdjupet, alltså hur god vattnets sikt är, kan du enkelt bygga din egen Secchi-skiva. Detta verktyg används för att undersöka vattnets grumlighet. Grumligheten i vattnet kan variera från område till område men även variera under årstiderna. Till exempel kan synligheten i vattnet försämras på grund av jordmånens hummus som speciellt i åmynningar vid regnperioder påverkar havets grumlighet. Ytterligare kan grumligheten i vattnet variera på grund av stora mängder partiklar i vattnet till exempel under vårens tillväxt av växtplankton. Eftersom växter under vattenytan, precis som växter på land, är beroende av solljus kan grumligheten inverka på tillväxten av vattenväxter. Men till exempel i grunda havsområden, som flador i sitt naturtillstånd, är oftast växtligheten rik eftersom tillgången på ljus inte är en begränsande faktor. Detta bidrar även till att fiskar trivs i dessa områden.

Instruktioner
Använd dig av ett vitt plastlock till en hink eller en vitmålad rund träskiva. På undersidan fästs en tyngd och ett snöre fästs på övre sidan. Markera ut varje halvmeter, eller noggrannare om så önskas, med en permanent tusch.

Användning
Sänk ner skivan i vattnet tills den inte längre är synlig. Lägg din tumme på snöret precis ovanför vattenytan och lyft upp skivan utan att flytta på tummen. För att avgöra siktdjupet ska du mäta längden på det snöre som varit under vattenytan. Siktdjupet kan mätas antigen från en brygga eller en båt.

MERENKURKKU
KVARKEN
WORLD HERITAGE SITE

Vallgrund skola tema programpunkter och kultur

Mattäng vägen från Norra Vallgrund mot Replot på 1960-talet.
Foto: Kurt Sandvik, Dokumenteringsgruppen vid Skräddar-Antas

Kulturen

Fotografier berättar om förändringar i landskapet.
Landskapet har förändrats mycket under de senaste 150 eller bara 50 åren, både med tanke på landhöjningen och levnadssätt. Genom att studera gamla fotografier från närmiljön kan man fundera kring hur människorna levde då eller hur landskapet såg ut.

Titta på fotografiet. Känner du igen dig?
När tror du bilden är tagen?
Vad är det som gör att du tror att bilden är tagen då?
Hur ser platsen ut i dag?
Hur kommer platsen se ut i framtiden?

Uppgift:

- Be eleverna att beskriva ett område som de tycker om. Hur ser det ut nu? Hur såg de ut 50 år sedan? 100 år sedan?
- Intervjua någon äldre i din närhet om hur närområdet ändrats. Be dem berätta en historia från när de var barn. Hur skiljer sig deras historia från hur du har det i dag?

MERENKURKKU
KVARKEN
WORLD HERITAGE SITE

Vallgrund skola tema programpunkter och kultur

Norra Vallgrund hamn vid Kartuskär. Foto: Kurt Sandvik omkring 1960. Samling: Södra Vallgrund Byaråd. Daniel Beijar.

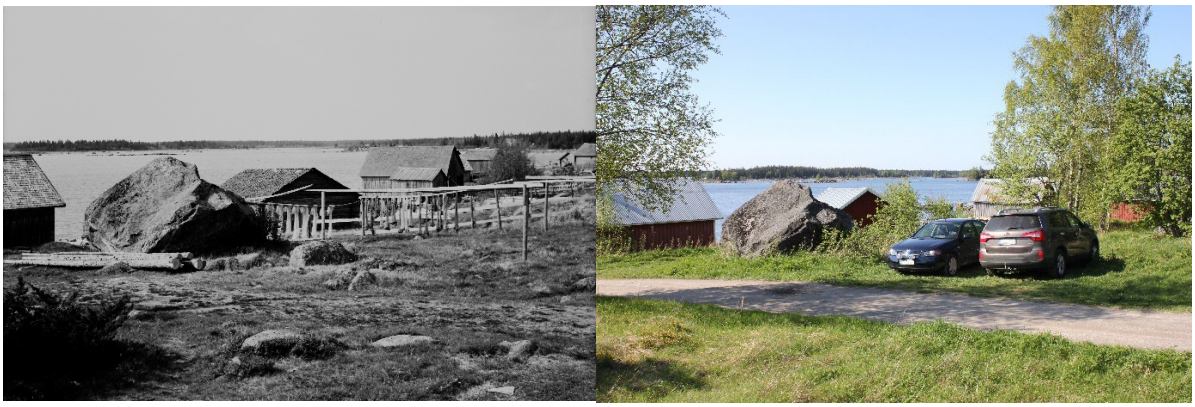

Krakavallan på Kalvholmen Foto: Kurt Sandvik 1960-talet. Samling: Södra Vallgrund Byaråd. Daniel Beijar.

MERENKURKKU
KVARKEN
WORLD HERITAGE SITE

Länkar

Interaktiv karta över Höga kusten och Kvarkens skärgård
Interaktiv karta där man kan lära sig om både Höga kusten och Kvarkens skärgård. Här kan du till exempel se var man hittar De Geer-moräner i världsarvet. Uppgifter kan lätt utvecklas för elever genom att till exempel undersöka var den närmaste De Geer-moränen i deras närområgivning finns, såsom skolan eller hemmet, eller var den närmaste fladan finns.
Länk: https://map.highcoastkvarken.org/sv/framsida

Kvarkens skärgårds audioguide
Korta avsnitt på ca. 6–9 minuter som berättar om 75 platser i Kvarkens skärgård. Berättelserna väver in lokala historier på ett dramatiserat sätt samtidigt som du får ta del av mycket intressanta fakta om fenomen som är unika för skärgården. Man kan lyssna på avsnitten utan inbördes ordning och de lämpar sig väl som förhandskunskap innan man till exempel ska ut i naturen för att göra något annat av programmen som är presenterade i denna handbok.
Tips: För att få eleverna att lyssna aktivt kan korta frågor sammanställas för det avsnitt de ska lyssna, och som de får svar på under avsnittets gång.
Länk: https://www.vaasa.fi/sv/se-och-upplev/kvarkens-skargard/kvarkens-skargards-audioguide/

Pedagogiskt material för världsarvsundervisning
Materialet lär eleverna om olika fenomen i skärgården. Indelat i olika nivåer för att passa till olika årskurser.
Länk: https://highcoastkvarken.org/sv/varldsarvsundervisning-high-coast-kvarken-archipelago/
Länk till lärarhandledningen för det pedagogiska materialet:
https://highcoastkvarken.org/wp-content/uploads/Lararhandledning-pedagogiskt-material-varldsarv.pdf

Videomaterial
På Highcoastkvarkens Youtube-kanal hittar man informativa videor om det gemensamma världsarvet. Här finns animeringar om de geologiska fenomen som förekommer i vår unika skärgård. Videorna hittas på svenska, engelska och finska och kan till exempel utnyttjas i språkundervisningen.
Länk: https://www.youtube.com/@highcoastkvarken9191

Världsarven i Finland- Maailmanperintö
På sidan Maailmanperintö finns material och information om världsarven i Finland. Här finns även pedagogiskt material som kan utnyttjas i undervisning.
Länk: https://www.maailmanperinto.fi/sv/

Geodataprotalen Paikkatietoikkuna
Nationell geodataportal som presenterar geodata. Kan utnyttjas i undervisningen genom att titta på olika kartlager som ger information om till exempel berggrund, jordmån och naturtyper för att dra slutsatser om hur Kvarkens skärgårdsområde har påverkats av istiden och landhöjningen. Kan även utnyttjas i undervisningen genom att be eleverna hitta områden i sin närområgivning, till exempel skolan eller hemmet, med namn som slutar på “flada” eller “holmen” som nu är helt torrlagda områden och fundera över hur detta kan komma sig.
Länk: https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/?lang=sv

Utflyktskarta.fi
På Forststyrelsens sida utflyktskarta.fi finns vandringsleder utmärkta på en karta. Här hittas till exempel rutten för vandringsleden Sommarö.
Länk: https://utflyktskarta.fi/

MERENKURKKU
KVARKEN
WORLD HERITAGE SITE

Vallgrund skola bildmaterial

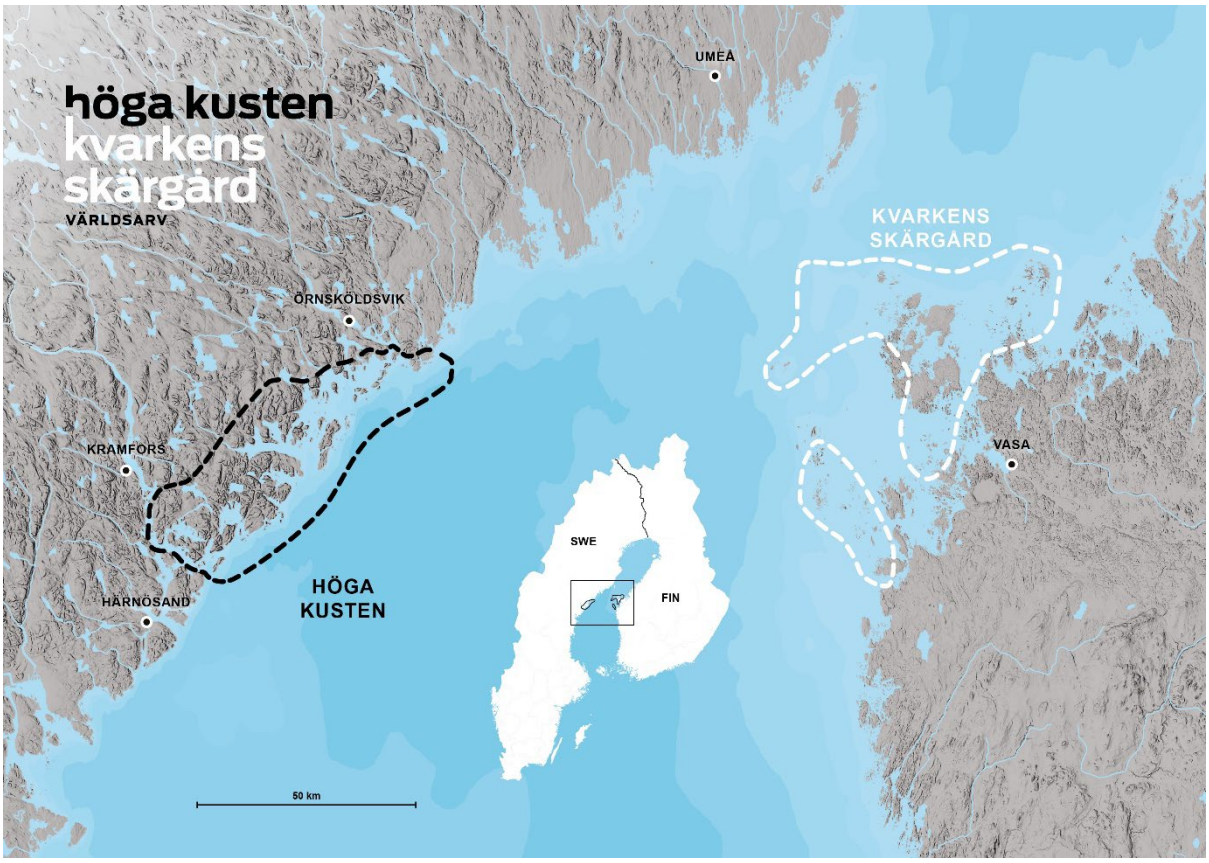

Världsarvsområdet Höga Kusten-Kvarken

MERENKURKKU
KVARKEN
WORLD HERITAGE SITE

Vallgrund skola bildmaterial

Världsarvsområdet Höga Kusten-Kvarken 1505 år sedan

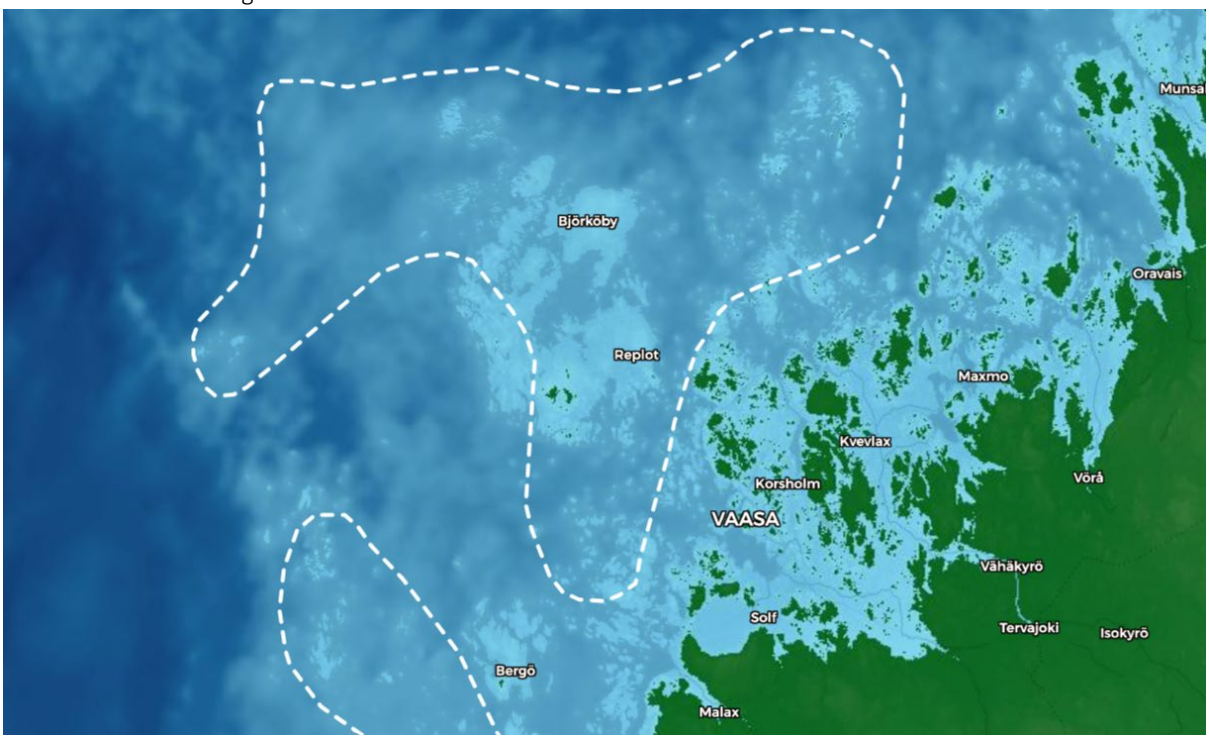

Världsarvsområdet Höga Kusten-Kvarken 5000 år sedan

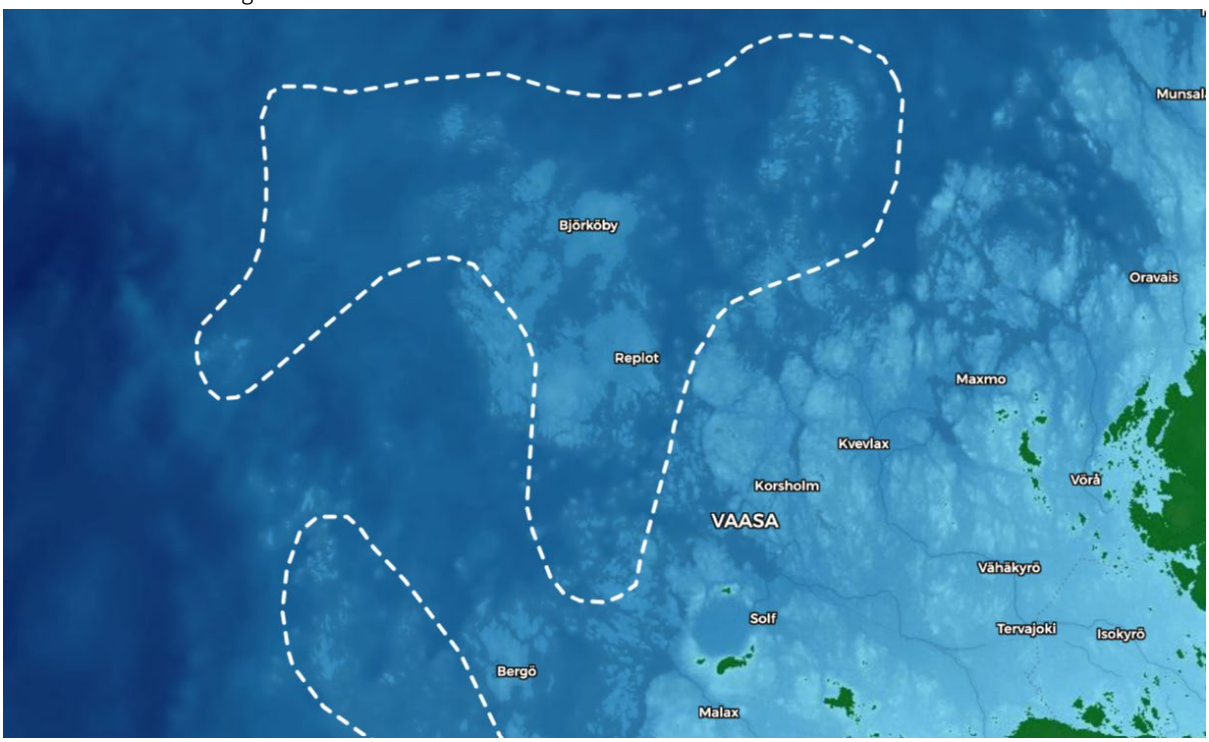

Vallgrund skola bildmaterial

Världsarvsområdet Höga Kusten-Kvarken 2025

MERENKURKKU
KVARKEN
WORLD HERITAGE SITE

Vallgrund skola

Världsarvspedagogens karta för Kvarkens skärgård - Ett projekt som gör skillnad för eleverna 2024-2025

Tack till Världsarvspedagogens karta för Kvarkens skärgård projektets finansiärer!

MERENKURKKU
KVARKEN
WORLD HERITAGE SITE

Aktiastiftelsen i Korsholm

Aktiastiftelsen i Vasa

Sparbanksstiftelsen i Malax

Vörå Sparbanksstiftelse

William Thurings stiftelse

Svenska kulturfonden

STIFTELSEN BRITA MARIA RENLUNDS MINNE SR
BMR

SFV
SVENSKA FOLKSKOLANS VÄNNER

SVENSK-ÖSTERBOTTNISKA SAMFUNDET
1920